

۱۲۷۶

چوپان کرمانج‌ها

فامس

نوشته‌ی: عرب‌ه شمو

ترجمه از کردی کرمانجی: ناهید اکبرزاده

شمو، عربی، Şemo, Erebe	سرشناسه
چوپان کرمانج‌ها	عنوان و نام پدیدآور
قم : انتشارات عموم علوی، ۱۳۹۴.	مشخصات نشر
۱۱۱ص	مشخصات ظاهری
978-600-7069-20-2	شابک
فیبای مختصر	وضعیت فهرست نویسی
فهرست‌نویسی: کامل آس اثر در شامی. http://opac.nliai.ir قابل دسترسی است	یادداشت
Şivane Kurmancan, عنوان اصلی	یادداشت
اکبرزاده، ناهید، ۱۳۵۲-	شناسه افزوده
۲۸۲۴۴۲۷	شماره کتابشناسی ملی

نام کتاب : چوپان کرمانج‌ها

نوشته ی : عربی شمو

ترجمه از کردی کرمانجی : ناهید اکبرزاده

ناشر: عموم علوی

چاپ : ۱۳۹۴

تیراژ : ۱۰۰۰

قیمت : ۹۰۰۰ تومان

شابک : 978-600-7069-20-2

پیشگفتار

ماکسیم گورکی درباره رمان های عربی شمو چنین می گوید: "مردم کرد از زبان نویسنده خود یعنی عربی شمو صحبت می کنند..." عربی شمو در سال ۱۸۹۷ در روستای سوسز از توابع شهر قارص که اکنون در ترکیه قرار دارد به دنیا آمد. در آن زمان این منطقه تحت کنترل امپراطوری روسیه تزاری بود. بیشتر کردهای این منطقه ایزدی بودند. وی فرزند سوم شمو(شمس الدین) بود. وی در دوران کودکی در خانه ثروتمندان خدمتکار بود، به تدریج کار چوپانی را در پیش گرفت. عربی شمو زبان های روسی، ارمنی، آذری، ترکی را نیز یاد گرفت. بر حسب اتفاق معلم مدرسه که یک روس زبان بود از پدرش خواست تا عربی شمو مدرسه را تمیز کند. وی از این فرصت استفاده کرد و همراه دیگر کودکان به صورت غیر رسمی خواندن و نوشتن را فرا گرفت. معلم با دیدن علاقه وافر این کودک به کمکش شتافت تا خواندن و نوشتن را یاد بگیرد. در جنگ روس ها و ترک ها در جنگ جهانی اول وی به عنوان مترجم جذب ارتش روسیه شد. در این آشفتگی جنگ پدرش کشته شد و مادرش نیز از گرسنگی فوت کرد. این جنگ زمینه ساز جذب وی در حزب کمونیست می شود. عربی شمو با همکاری اسحاق مرانگولوف در سال ۱۹۲۷ الفبای لاتینی را برای کردی تنظیم کرد. او و جلادت بدرخان همدیگر را نمی شناختند. جلادت نیز در سوریه الفبای لاتینی را

تنظیم کرده بود. با توجه به این که از مقامات ارشد حزب کمونیست ارمنستان بود از این موقعیت برای پیشبرد خواسته های کردهای قفقاز استفاده نمود. وی در سال ۱۹۲۸ از این نفوذ استفاده کرد و گروهی از جوانان کرد را برای تحصیل راهی لنینگراد نمود. افرادی مانند قاناته کوردو، سمند سیابند از جمله آنها بودند. عربۀ شمو برای منتشر نمودن روزنامه "ریا تزه" (راه تازه) که قدیمی ترین روزنامه به کردی کرمانجی است خیلی تلاش کرد که تا امروز نیز منتشر می شود. وی نیز از جمله قربانیان خشم استالین بود و در سال ۱۹۳۷ دستگیر و به سپیری تبعید شد. بیست سال تبعید در سپیری نیز نتوانست وی را از پای درآورد. پس از مرگ استالین و در سال ۱۹۵۶ آزاد شد. این نویسنده برای جبران این بیست سال سخت تلاش نمود. علاوه بر آثار متعدد سیاسی، عربۀ شمو چندین اثر ادبی از جمله رمان های چوپان کرمانج ها، کورد اهل الاگز، ژيانا بخته ور (زندگی خوشبخت)، قلعه دم دم، برانگ (سپیده دم) را نیز نوشت که فقط رمان حاضر به فارسی ترجمه شده است. عربۀ شمو در تابستان سال ۱۹۷۸ در سن ۸۱ سالگی دار فانی را وداع گفت. حکومت ارمنستان پس از مرگش جایزه ه ای ادبی به نام وی تعیین کرد و به کسانی اعطا می کند که در حوزه ادب کرمانجی خدمت شایانی انجام دهند. بر سر در خانه ای که وی در آن زندگی می کرده نیز سنگی مرمر قرار داده و نوشته اند: "در این خانه عربۀ شمو نویسنده بزرگ کرد زندگی می کرده است".

علی پاک سرشت